

EL 9 MÓN

MONOGRÀFIC ESPECIAL
SOBRE ELS OBJECTIUS
DE DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE

Dilluns, 25 d'abril de 2022

Educació inclusiva i de qualitat

REPORTATGE

Els reptes de l'educació en unes societats amb grans diferències en alfabetització

REPORTATGE

L'abandonament escolar a Catalunya i l'Estat és més alt que la mitjana europea

L'ENTREVISTA A ITZIAR GONZÁLEZ

L'arquitecta i urbanista parla de cooperació entre administració i ciutadania

L'OPINIÓ DE JORDI OLIVER SOLÀ

L'economia circular en un món on només un 8,6% dels materials té una segona vida

Tenir persones preparades i amb coneixements sòlids

L'ODS 4 aposta per garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat

Els països desenvolupats estan complint, en gran part, una de les fites de l'ODS 4: vetllar perquè fins al 2030 totes les nenes i els nens acabin un ensenyament primari i secundari gratuït, equitatiu i de qualitat, que doni resultats eficaços. “Els països desenvolupats estan portant a terme nivells d'educació adequats.” Qui ho explica és Anna M. Geli, doctora en Filosofia i Lletres, especialitzada en Ciències de l'Educació (UAB) i exrectora de la Universitat de Girona.

Geli subratlla que l'educació és un procés que s'està modificant de manera continuada per adaptar-lo a les noves situacions i a les circumstàncies. “O sigui, no són el mateix els nens i nenes ni la societat de fa 30 anys o de fa 10 anys, fins i tot. O d'abans de la pandèmia, fa dos anys. Anem canviant de manera contínua.”

L'ensenyament, per tant, és un procés continu d'investigació per anar ajustant les metodologies, els continguts, les propostes al que és la societat en cada moment i, sobretot de cara al futur, “perquè és per al futur pel que hem d'estar preparant els nostres nens i nenes”.

Es busquen ponts entre la formació professional i la universitària per facilitar el canvi d'uns estudis a uns altres

En els països en vies de desenvolupament la situació és molt diferent. “Tenen menys recursos, menys coneixements, menys possibilitats; un sistema educatiu probablement

molt més precari que els països desenvolupats. Això és una evidència clara entre el nord i el sud del planeta.” En aquests països el factor clau és la formació del professorat, assegura Geli: “És l'element que dona tots els avenços i tot el que s'ha de conèixer per poder fer una bona tasca educativa. Si en aquests països la formació del professorat no està prou desenvolupada, si no tenen els recursos per tenir un professorat preparat i que s'hi pugui dedicar... perquè hi ha països en els quals l'ensenyament no és el que tenim aquí; és molt diferent.”

En un context socioeconòmic en què la pobresa es feminitza cada vegada més, es reflecteix en el món de l'educació? Per Geli la pobresa genera situacions “duríssimes”. Les dones “es troben en situacions molt més difícils, probablement, però, hi

haurà homes que també les tindran, no amb tanta quantitat”. L'ODS de la pobresa (el número 1) “és el primer i principal. És molt tràgic que un món que pot donar recursos suficients per a tothom, no ho faci. Ho trobo terrible. Els ODS hi són com una manera d'enfocar la vida de forma més generosa, més oberta, més social. Penso que és imprescindible”, sosté.

Universitat davant cicles formatius

El curs 2020-21 a l'Estat espanyol hi havia 1.340.600 estudiants uni-

AL DETALL

L'educació infantil i el paper de la tribu

La importància de l'educació infantil és indiscutible. Els primers anys de vida són uns anys de grans aprenentatges; “les criatures, fins i tot de forma espontània, fora del sistema educatiu, aprenen moltíssimes coses”, diu Anna M. Geli. Durant els sis primers mesos de vida, “quan la criatura només dorm i menja ja està aprenent, per exemple els sons de la llengua. Si no sent els sons en aquests primers mesos, per exemple les llengües estrangeres que no coneix i que no ha sentit durant els primers mesos, li costen molt d'aprendre després”. Les criatures aprenen com una esponja durant els primers anys. I és important “donar-los l'entorn, el context i els mitjans adequats perquè aprenguin allò que els ha de fer més sociables i tenir una millor qualitat de vida”.

L'educació infantil als països desenvolupats està sistematitzada: cada

país té la seva organització però hi ha un sistema, uns mestres preparats per ensenyar, per educar, per conduir el nen a través d'experiències”. En el cas dels països del sud, que no hi ha tants recursos, “la criatura també aprèn, però al carrer, a casa seva, a l'entorn”. Hi ha una dita que diu que els nens indis, per aprendre, necessiten a tota la tribu; “jo penso que hi ha països que els nens a l'etapa infantil ho aprenen en els àmbits familiar i social en què viuen”.

La feina dels mestres d'educació infantil a vegades sembla que no ha estat prou valorada. Geli ho atribueix a cert desconeixement, perquè assegura que els mestres d'educació infantil “són professionals excel·lents que tenen tot el coneixement que han adquirit sobre el desenvolupament del nen, les diferents etapes, les diverses experiències que el nen ha d'anar vivint en cada etapa per

L'educació infantil als països desenvolupats està molt sistematitzada

anar evolucionant i això, és clar, un professional ho coneix, ho sap, ho

programa i ho organitza”, assegura Geli.

El curs 2021 a l'Estat espanyol hi havia 1,3 milions d'estudiants universitaris i 974.000 estudiants a formació professional

versitaris i 974.400 estudiants de cicles formatius de grau superior. A Catalunya, 219.400 universitaris i 64.500 de cicles formatius de grau superior.

Molts universitaris quan acaben els estudis no troben la feina per a la qual s'han preparat. En canvi, sembla que els resulta més fàcil a les persones que han acabat els cicles formatius, ja sigui perquè tenen un perfil molt més tècnic, o bé perquè els estudis estan orientats a un ofici. Geli opina, però, que "tots, uns i altres,

tenen un futur que els necessita". Destaca que "necessitem persones ben preparades i amb coneixements sòlids dels seus camps de treball i necessitem també universitaris, perquè la universitat té també una gran diversitat de graus" i subratlla "l'humanisme, per exemple, totes les branques de lletres i humanitats penso que són fonamentals per a la societat, per una bona convivència social".

Això no obstant, Geli és de l'opinió que cal revaloritzar la formació pro-

fessional perquè "té un paper clau en el món laboral i, per tant, és imprescindible". Geli forma part d'una associació d'exrectors d'universitats catalanes en la qual estan treballant per buscar ponts entre la formació professional i la universitat, "de manera que un estudiant que comenci els estudis i que pensi canviar-se de la universitat a l'FP i a la inversa ho tingui fàcil, que li valguin els estudis que ja ha fet i que pugui tenir tot un itinerari conjunt d'universitat i de formació professional" i afegeix que

"els joves han de poder passar d'un lloc a l'altre i poder anar ampliant els seus coneixements segons els seus interessos o les necessitats del mercat laboral, que també van variant".

L'evolució cada vegada més ràpida del mercat laboral, sobretot en matèria de tecnologia, farà que els estudis tant de cicles formatius com universitaris "és indiscutible que s'han d'anar adaptant a les noves necessitats socials, i és probable que en el futur surtin noves especialitats, és gairebé segur", apunta.

Els nois **doblen** les noies en l'**abandonament escolar**

L'abandonament escolar és un dels grans reptes als quals ha de fer front l'ensenyament. A l'Estat espanyol i a Catalunya ha anat disminuint entre els anys 2016 i 2018, segons apunta Anna M. Geli, "i s'ha anat aconseguint millorar la situació". De tota manera apunta que "el tenim molt alt, encara, i l'hem de reduir".

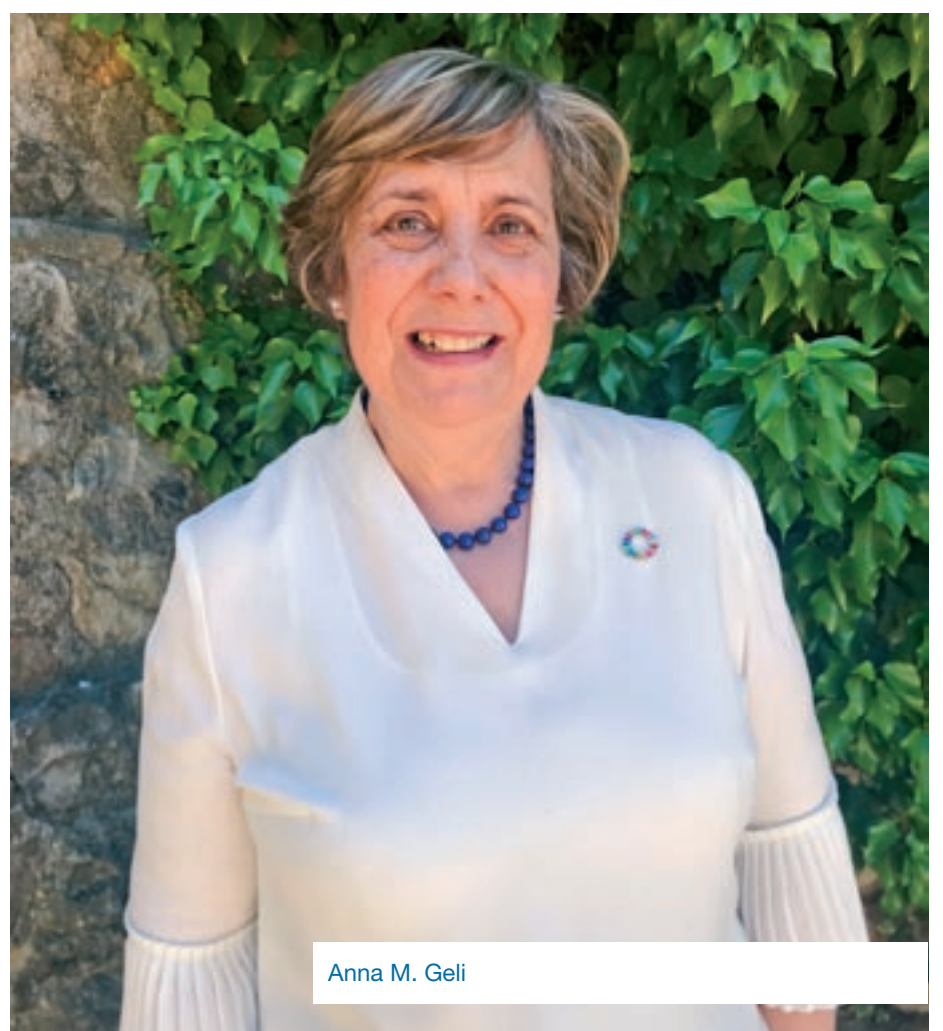
Les xifres d'abandonament escolar l'any 2021 van ser del 13,3% a l'Estat i del 14,8% a Catalunya. A Europa són del 9,9%. L'any 2020 les xifres d'abandonament catalanes i espanyoles van ser superiors: 16,7% a l'Estat espanyol i 17,4% a Catalunya, unes dades que podrien atribuir-se a les dificultats que moltes persones haurien tingut per continuar els seus estudis en una excepcional situació de pandèmia i confinament.

A Europa l'abandonament escolar és força inferior que a l'Estat i a Catalunya. És per això que diu que "s'han de buscar solucions i respostes" per a aquestes persones que dei-

xen els estudis desmotivades, desinteressades "o, potser de vegades, per una urgència laboral familiar, per necessitat d'aportar recursos a la família. Sigui com sigui, s'han de trobar beques, ajuts, maneres de baixar aquest abandonament".

Un altre aspecte rellevant de les dades aportades per Geli i que fan referència a l'abandonament escolar és el gènere. L'any 2020 un 23,2% de les persones que van abandonar els estudis a Catalunya eren nois i a l'Estat van ser un 20,2%.

Les noies, en canvi, a Catalunya només van ser un 11,1% i a l'Estat espanyol, un 11,6%. Com s'explica? Per Geli l'explicació podria tenir relació amb "el repte que les dones tenim encara de cara al mercat laboral. Aquesta sensació que hem d'esforçar-nos, probablement els nois no la tenen. Jo crec que és un dels motius, probablement n'hi ha d'altres, però pot ser un dels motius que hi hagi més abandonament en nois".

Anna M. Geli

AL DETALL

L'Àfrica i l'Afganistan, a la cua de l'alfabetització

Hi ha països del món amb unes taxes d'alfabetització molt baixes. Segons dades del 2018, 12 països no superen el 50% de població alfabetitzada. 11 d'ells són a l'Àfrica: Etiòpia, Sierra Leona, Costa de Marfil, Benín, República Centreafricana, Burkina Faso, Mali, Guinea, Sudan del Sud, Txad i Níger. El dotzè és l'Afganistan (un 38,2%) i a la cua hi ha el Níger, on només un 19,1% de la població està alfabetitzada.

No saber llegir ni escriure depara un futur molt difícil com a societat. L'alfabetització de la població hauria de ser la prioritat número 1 dels governs? “Segurament sí”, diu Anna M. Geli. I posa com a exemple el cas de Nicaragua, “que jo recordo especialment”. L'any 2006 van fer una campanya que es deia “Yo sí puedo”. “I el ‘Yo sí puedo’ era ‘Yo sí puedo leer. Yo sí puedo escribir’. Van aconseguir fer un pas endavant importantíssim perquè també estaven a la cua de tot.”

Geli explica que van demanar ajuda a la Universitat de Girona hi van anar “professors a fer classes, a ajudar, a donar línies de treball, a organitzar, i penso que és important que els països desenvolupats donem suport als que necessiten aquest cop de mà per aconseguir que la població s'alfabetitzi. Ho necessitem sense discussió”.

L'educació supeditada al color polític de qui mana

Tant a Catalunya com a l'Estat espanyol la política educativa sempre ha estat molt lligada al color del govern de torn. Una bona opció seria deixar de banda la política en l'educació de les persones d'un país i blindar un model educatiu que no es mogui cada vegada que canvia el partit que governa. “Hi estic totalment d'acord”, diu Anna M. Geli, que continua: “Fa anys i panys que es parla d'un pacte per l'educació. És un d'aquests ideals dels quals parlem sempre i no l'aconseguim mai, però és evident. No té cap sentit que quan canvia un govern de color polític hi hagi un nou decret que canviï els estudis, uns canvis, moltes vegades, absolutament ridículs.”

Un pacte polític i social

Aquest pacte polític i social, diu, s'hauria de basar en el coneixement dels experts, dels especialistes, dels mestres, dels professors, que són els que saben com s'ha d'ensenyar i de quina manera. No sé si ho veurem, això. Fa molts anys que en parlem. Precisament aquesta qüestió “està bastant estancada”. En alguns

moments ha semblat que “sí, que aniria endavant, però després es torna a quedar oblidat. Hi ha altres temes que sembla que passen al davant”.

“No té cap sentit que quan canvia un govern de color polític hi hagi un nou decret que canviï els estudis”

Des de fa un temps fa la impressió que la política, sobretot a Catalunya, la fan els jutges. Un dels molts exemples seria la sentència del 25% de castellà a les aules. En aquest sentit Geli observa “que els jutges siguin els que hagin de dir quan s'ha d'ensenyar una llengua o una altra és una cosa totalment absurda. És un disbarat. Jo penso que aquest pacte a què han arribat els quatre partits per mirar de posar-se d'acord és un pas endavant que millora les circumstàncies i la situació. Esperem que tiri endavant i que es pugui arribar a acon-

Els països nòrdics són un mirall

seguir un acord”.

Els països nòrdics, el mirall del sistema educatiu d'èxit

Quan parlem de països amb un model educatiu d'èxit es pensa en Finlàndia. “Aquest és el país del qual es parla més, i evidentment ho fan molt bé i ho tenen molt ben organitzat.” Geli creu que, en general, els països nòrdics poden ser un punt on emmirallar-nos. Explica

La inclusió de la diversitat

Afrontar la discapacitat a l'escola és un repte. “Jo penso en la diversitat, tots som diferents. Cada vegada es tendeix més a canviar aquest concepte de discapacitat, al final tots som discapaços en alguna cosa. Tots tenim les nostres pròpies necessitats i circumstàncies”, diu Anna M. Geli, que opina que “és important que a l'escola aquest tema es tracti d'una manera molt curosa, molt adequada i afinant a cada persona el que necessita i de quina manera”.

La clau és atendre la diversitat en una mateixa aula i poder disposar de prou suport acadèmic per a cada persona que ho necessita, entén Geli: “Les persones d'una aula en alguns casos seran molt homogènies, llavors és fàcil. Però sobretot hi ha moltes aules que no són així.” N'hi ha amb

molts nens i nenes “que tenen unes característiques diferents, siguin del tipus que siguin, i llavors el mestre ha de tenir el suport per poder atendre a cadascun en les circumstàncies i situacions en què es troba”.

Les persones en risc d'exclusió social i l'accés a estudis superiors

Les persones en risc d'exclusió social han de tenir possibilitats d'accés als estudis superiors, i apunta que, en aquest sentit, “el sistema està antiquat”. Si bé el sistema de beques i ajuts “ha anat evolucionant, socialment encara ens falta anar un pas més endavant”. Subratlla que “hauríem de garantir que tota persona que vulgui estudiar ho pugui fer. Que tinguin els mitjans i els recursos per fer-ho”.

La clau és atendre la diversitat en una mateixa aula, amb el suport que calgui

Hi ha persones que sospesen la dicotomia que si no estudien, treballaran i portaran un sou a casa. “Aquesta persona, si vol estudiar, ha de poder portar un sou a casa encara que estudiï i encara que estigui uns anys dedicada a la seva pròpia formació. I a això encara no hi hem arribat. Ja hi ha coses que ajuden, però penso

que ens falta un pas més”, conclou.

Assegura que cal un sistema que “asseguri i garanteixi que les persones que volen estudiar ho puguin fer sense que els ho impedeixi la situació econòmica”, o sigui, “el tema econòmic no hauria de ser mai un impediment per estudiar. No estem encara aquí; no hi hem arribat”.

all per al sistema educatiu català, tot i que Geli assegura que no n'estem tan lluny

que té família que ha viscut a Dinamarca “amb criatures petites i està realment molt ben organitzat. Des del dia que neix la criatura tenen tot el suport, tot l'ajut, i després tenen els centres educatius molt ben dissenyats, planificats i ben organitzats”. Els països nòrdics, en general, diu que són “els que podem posar més com a model d'escola ben organitzada, ben preparada i amb èxit de resultats”.

No tan lluny del model

I n'estem molt lluny, nosaltres, d'aquest model? “No tant”, assegura. Diu que les escoles catalanes “funcionen bé, perquè tenim bons mestres”. A l'Estat espanyol “en tenim molta tradició, i a Catalunya encara més. Quan parlo amb els meus alumnes sempre faig referència a Rosa Sensat i a l'Escola del Bosc. Els poso l'exemple que Catalunya sempre vam ser un model; venien de tot Europa a veure com es feien aquí les classes”. Recorda també que Maria Montessori, un referent en pedagogia, va ser a Catalunya dos o tres anys, també. “Tenim pedagogs i referents boníssims al nostre país.”

Això no obstant, reconeix que sempre es pot millorar “i segurament que els mestres dirien més que jo el que s'ha de millorar. Els mestres són les millors persones per dir què és el que necessita la nostra escola i quina hauria de ser la línia a seguir”.

AL DETALL

Educació orientada a la sostenibilitat

Anna M. Geli havia format part uns anys del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS). Des d'aquest organisme els treballs relacionats amb l'educació s'han centrat especialment en el fet que aquesta s'orienti cap a la sostenibilitat, cap al coneixement dels 17 objectius de desenvolupament sostenible.

L'alumnat a l'escola, a l'institut, a l'FP o a la universitat “ha de conèixer l'impacte que tenim com a societat en el nostre entorn, tot allò que pot perjudicar el planeta i de quina manera hem de viure i treballar” per evitar perjudicar-lo més. “Es treballa molt en la línia que les escoles incorporin els conceptes de la sostenibilitat, i ho fan”, assegura. I posa com a exemple el programa Escoles Verdes, nascut fa uns trenta anys i del qual formen part 782 centres educatius. Ajudar els centres a incorporar els valors de l'educació per a la sostenibilitat en tots els àmbits de la vida.

ESPAI ESPECIAL

Patel col·labora en l'orientació acadèmica i professional de gairebé 300 joves

La companyia ha participat a la I Jornada Impulsa Futur d'orientació acadèmica i professional destinada als joves

L'inici al món laboral pot suposar tot un repte per als joves, i més per a aquells que encara no hi han trobat el seu lloc. L'assessorament per part de les companyies pot ser una gran oportunitat per conèixer, de primera mà, com és el món laboral i quines sortides ofereix. En aquest context, Patel, companyia elaboradora de productes porcíns del Grup Agroalimentari Vall Companys, amb seu a l'Esquirol, va participar a la I Jornada Impulsa Futur d'orientació acadèmica i professional, organitzada i dinamitzada per la Fundació Impulsa.

Durant l'acte, en el qual van assistir al voltant de 300 joves, Patel va intervenir dins la sessió específica sobre orientació laboral. En aquesta sessió, juntament amb altres empreses de diferents branques professionals, Patel va informar els joves sobre les diferents sortides professionals que els pot oferir el cicle formatiu estudiat o amb previsió de cursar.

També hi van participar alguns testimonis que han cursat un cicle

formatiu o coneixen amb detall la formació professional, per tal d'explicar als joves quina ha estat la seva experiència i trajectòria, els seus inicis al món laboral i com han arribat a la posició actual. Alhora, els joves van tenir l'oportunitat de conèixer quins són els requisits i les actituds que les companyies tenen en compte en el moment de cercar nous treballadors.

La I Jornada Impulsa Futur també va comptar amb una sessió enfocada a l'orientació acadèmica, de la mà de la tècnica d'orientació de l'Ajuntament de Sabadell Anna Reina. L'experta va donar algunes eines d'autoconeixement als joves perquè puguin reflexionar sobre quina és la seva vocació, i informació per tal de conèixer les diferents opcions i itineraris formatius dels quals poden disposar.

En total, es va comptar amb la

implicació de 25 empreses i 60 professionals de diferents sectors que van aconseguir aproximar el món laboral als joves, ajudant-los en la presa de decisions sobre el seu futur.

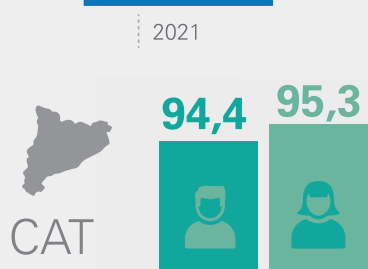
Cal destacar que el Grup Agroalimentari Vall Companys, al qual pertany Patel, ha estat reconegut com a Top Employer 2022, posicionant-se com una de les companyies de referència a escala nacional. El fona-

ment del lideratge professional i el creixement personal de la plantilla del grup; la digitalització i la flexibilitat; l'atracció del talent; la promoció professional; i la confiança, el compromís i el respecte han estat les cinc àrees millor valorades per a l'assoliment del certificat. Amb aquesta acreditació, atorgada per segon any consecutiu, el Grup Vall Companys certifica el seu compromís amb tots els seus professionals.

ODS 4 Educació de qualitat inclusiva i equitativa

Participació en educació infantil

(a partir dels 3 anys)

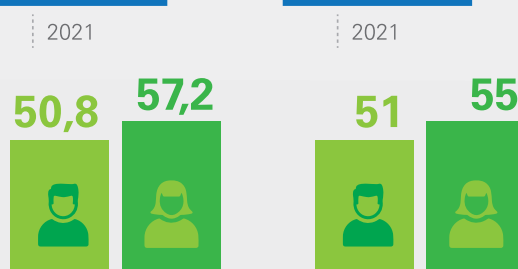

Font Catalunya: Idescat, Departament d'Educació
Dades actualitzades: 1/02/2022

Població estudis nivell terciari

(25 a 34 anys)

(30 a 34 anys)

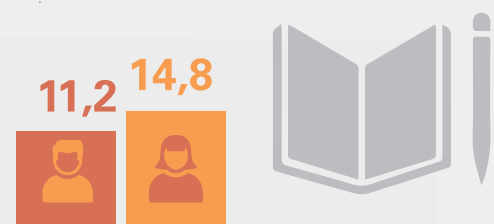

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE
Dades actualitzades: 18/02/2022

Formació permanent de la població

2021

unitats: percentatge

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE
Dades actualitzades: 18/02/2022

Abandonament prematur dels estudis

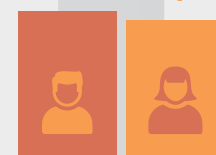
per ciutadania

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE. Dades actualitzades: 18/02/2022

Població amb competències digitals bàsiques

2020

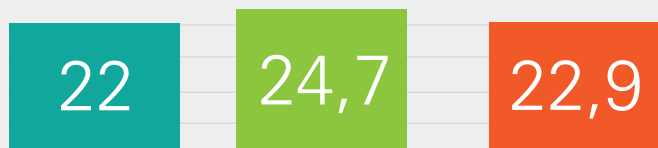
Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta sobre equipament i ús de les tecnologies de la informació i la comunicació a les llars de l'INE.
Dades actualitzades: 30/11/2021

unitats: percentatge

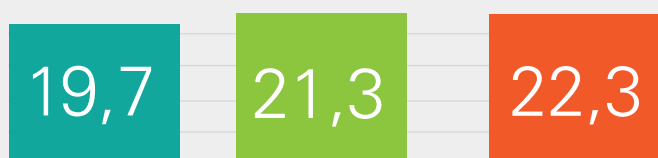
Baix rendiment en lectura, matemàtiques i ciències

Matemàtiques

Ciències

EDUCACIÓ DE QUALITAT INCLUSIVA I EQUITATIVA

Font Catalunya: Departament d'Educació Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.
Darrera actualització: 23/09/2020

FP dual de l'aigua, la millor opció formativa per a una ocupació de qualitat

Aquests cicles de formació professional, que compten amb el suport d'Agbar, aconseguixen una ocupabilitat al voltant del 80% dels estudiants

Promoure el creixement econòmic sostingut, inclús i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tothom és un dels objectius de desenvolupament sostenible establerts per les Nacions Unides. Aquests ODS, que componen el gran full de ruta per combatre les desigualtats, advoca a la seva meta número 8 per l'ocupació plena i productiva, la feina decent per a tothom i la desocupació entre els joves, entre d'altres.

L'FP dual suposa, precisament, una gran aposta per la feina de qualitat. Els graduats de la formació professional dual assolixen una base formativa solvent i adaptada a les necessitats reals de les empreses, per la qual cosa tenen més capacitat d'aportació de valor a la seva ocupació, tant a curt termini per l'aprenentatge adquirit com a mitjà termini per la seva major capacitat d'aprendre. La connexió amb el mercat laboral a través de la participació de les empreses augmenta l'ocupabilitat de l'alumnat i promou la feina estable i de qualitat.

Així mateix, l'FP dual és una aposta per la productivitat de les empreses i la competitivitat dels sectors econòmics. Disposar de formacions més especialitzades suposa l'entrenament de tècniques específiques i el domini de les eines ajustades a la realitat laboral present, fet que facilita l'eficiència i la millora contínua dels serveis.

Agbar, referent de l'FP dual en el sector de l'aigua

Aquest és l'exemple de la formació professional dual del sector de l'aigua que impulsa Agbar, en col·laboració amb el Departament d'Educació, instituts públics i ajuntaments. Agbar és el referent de l'FP dual en el sector de l'aigua i promou aquesta modalitat formativa des de fa 10 anys. La companyia participa en el disseny d'aquests graus i aporta la seva experiència a través de la seva institució educativa, l'Escola de l'Aigua. Actualment, s'imparteixen programes duals del sector de l'aigua a l'Escola Municipal del Treball de Granollers, a més d'instituts a Tarragona, Cornellà de Llobregat, Barcelona i, com a novetat del curs 2022-2023, també a Tàrraga.

El sector de l'aigua obre nous horitzons d'ocupabilitat

L'FP dual del sector de l'aigua genera oportunitats de futur i obre un horitzó per garantir una ocupació de qualitat als joves per la seva tecnificació i innovació, gràcies a la combinació de les classes a l'aula amb l'aprenentatge a l'empresa. Per això, aquests graus compten amb una ocupabilitat al voltant del 80% dels estudiants.

Alumnes de l'FP dual del sector de l'aigua. Agbar promou aquesta modalitat formativa des de fa 10 anys

L'FP dual és una aposta per la productivitat de les empreses i la competitivitat dels sectors econòmics

En aquests cicles, Agbar assessora i forma el professorat i tutors d'empresa, coordina l'equipament de les aules taller i organitza visites formatives en instal·lacions o jornades temàtiques per a l'alumnat.

Aquests estudis postobligatoris capaciten l'alumnat per portar a terme el muntatge, les operacions i el manteniment de xarxes d'aigua, així com l'operació i el manteniment dels equips i les instal·lacions d'estacions de tractament d'aigües. I es fa especial èmfasi en la preservació d'aquest recurs escàs i el respecte al medi ambient.

Es pot consultar més informació sobre aquests cicles de l'FP dual de l'aigua a www.fpdualaigua.info amb els períodes d'inscripció (un

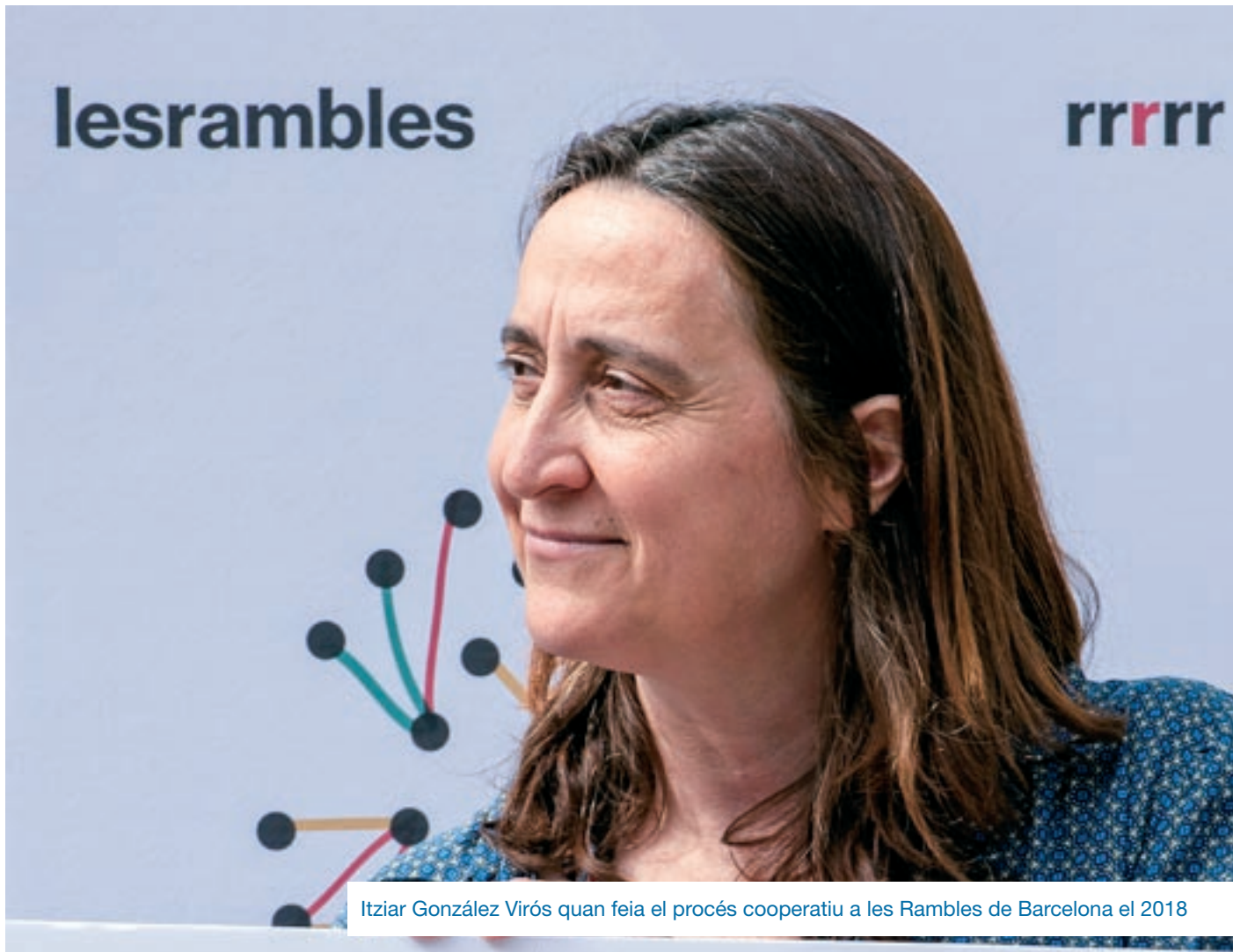
primer termini finalitza el 26 d'abril i, amb altres requisits, se n'obrirà un altre període al maig).

Èxit de la col·laboració publicoprivada

L'èxit del model es basa en l'aliança entre institucions, empreses i centres educatius per unir l'ocupació, el talent i la productivitat. És una excel·lent oportunitat de col·laboració publicoprivada per a l'aportació de valor social en l'àmbit formatiu, fet que s'inscriu dins del punt número 17 dels ODS, que defensa la necessitat d'assolir aliances entre el sector públic i el sector privat per respondre units als reptes de la societat, com és aquest de la desocupació dels joves.

Itziar González Virós, arquitecta experta en participació ciutadana i urbanista

“La mirada de gènere que se li demana a l'urbanisme no és altra que una mirada antijeràrquica”

Itziar González Virós quan feia el procés cooperatiu a les Rambles de Barcelona el 2018

Itziar González Virós (Barcelona, 1967) és arquitecta i urbanista. Va ser regidora del districte de Ciutat Vella de Barcelona (2007-2010). Va dimitir després de destapar un cas de corrupció en la concessió de llicències de pisos turístics, fet pel qual va arribar a patir amenaces de mort. Reconeguda activista social, va fer el jurament hipocràtic de no fer mai obra nova. La seva concepció de l'arquitectura i l'urbanisme es basa en el poder que emana de les comunitats de ciutadans.

Vostè porta a terme processos de mediació, participació i resolució de conflictes en l'espai públic. Com els planteja i executa?

Intento buscar l'origen del conflicte, que sovint el trobo en pràctiques que són alienes pròpiament a l'espai públic i que tenen a veure amb una sèrie d'activitats econòmiques o socials que no són respectuoses amb l'interès general, o que no compleixen les lleis. I això ho he fet en conflictes de seguretat, però també quan m'he trobat amb conflictes entre veïns que volen el barri d'una determinada manera i les administracions que el volen d'una altra. Aquest tipus de conflicte és de falta de confiança

entre administració i ciutadà. Per tal de reconnectar les parts, dissenyo processos que recorren junts, creant dinàmiques de cooperació i reconeixement entre ells.

Aquests conflictes que comenta també es deuen donar entre veïns.

Sí, perquè algú es pensa que una edificació és una suma d'espais privats. Ho vaig veure quan rehabilitava edificis de veïns a Ciutat Vella. La gent no era conscient que estava compartint els elements comunitaris de la coberta o els murs de càrrega i només pensaven en el seu pis individual. Jo els feia veure que si persistien en aquella visió individualista de cara a cuidar del seu edifici seria com si aixequessin un mur de totxanes sense morter entre elles... oi que cauria? En els espais del tipus que sigui (una edificació, un barri) cal sempre trobar els espais de vicle, els que uneixen les parts. Si una escala de veïns no està cuidada les persones correaran cap a casa seva. Si les persones

entren a casa seva i l'escala està cuidada, es nota que hi ha un espai que és compartit i tothom sent que té la seva casa de 80m² i 20m² d'escala. En plena covid s'ha descobert que els terrats són molt importants. La feina és demostrar que no som una suma individualitzada, sinó que som una comunitat que és capaç de posar-se d'acord perquè té un objectiu comú.

“La gentrificació no és només per treure diners; és per buidar la ciutat perquè així es generen espais d'impunitat”

enllà i veure que, moltes vegades, el conflicte és estructural i que junts, contribuint amb part de la despesa de reparació o manteniment, ho poden tenir resolt.

L'Administració pública a Barcelona no sembla ser capaç de resoldre de manera eficient el fenomen de la gentrificació. Els processos de participació i cooperació hi

tindrien un paper rellevant, entenc.

Absolutament, perquè els mecanismes de gentrificació són bàsicament antiurbans, perquè la condició essencial de les ciutats és precisament que està constituïda per persones en comunitat i vincles. Si ens ajuntem, paguem impostos, podem tenir una escola pública, transport públic; és a dir, hi ha un excedent pel fet d'estar junts. Aquest excedent és el que justifica una administració pública i una sèrie de serveis. Què ha passat? Que el mercat ha vist en les edificacions o en la qualitat de l'espai públic d'un centre històric una oportunitat d'extreure diners sense fer retorn social. Què ha fet? Doncs jo inverteixo en aquesta finca, jo l'arreglo però no puc tenir llogaters que paguin poc. Jo poso diners, però vull que em doni diners; diners que no aporto com a impostos, me'ls quedo. Llavors es trenca el cercle ecològic del retorn social. Quan hi ha activitats econòmiques que només busquen el benefici propi, es trenca aquest ecosistema. La meua teoria és que la gentrificació no és només per treure diners; és per buidar la ciutat; perquè quan es buida la ciutat es generen espais d'impunitat. Per exemple, a Ciutat Vella de Barcelona, el tràfic de drogues o determinades xarxes criminals funcionen amb més impunitat si el que tenen són turistes que no es queixaran a l'alcaldeessa que si tinguessin veïns, que sí que ho farien. Darrere la gentrificació també hi ha un objectiu posterior, que és perdre massa veïnal crítica i control social.

És a dir, un procés inicialment extractiu es convertiria en impunitat?

En espais lliures del control social i, per tant, espais en els quals l'activitat criminal es mou amb més facilitat. És molt important deixar d'invertir en milleres de carrers i places sense fixar a l'entorn d'aquestes milleres una afectació per evitar que no es venguin els pisos amb una plusvàlua més gran perquè ha millorat el valor, sinó que s'inscriu en el registre de la propietat que totes aquelles finques que han millorat, tinguin alguna mena de retorn social: Podria ser que durant set anys posessin els pisos en lloguer social, o que no poguessin vendre, o que si se'ls venen, tornin aquests diners. Hem de començar a crear mecanismes. I en la mesura que ens anem fent més forts amb això hi haurà menys gentrificació i, per tant, no tindrem l'efecte indesitjable de perdre massa veïnal i que augmenti el descontrol i la inseguretat en els nostres barris. Amb l'equip de la UTE de Km zero, un dels nostres

col·laboradors, l'advocat Pablo Feu, vàrem desenvolupar aquesta proposta per a les Rambles de Barcelona, tot i que de moment no ho estan aplicant des de l'ajuntament actual.

La situació que viu Barcelona a causa de la massificació del turisme i tots els problemes que comporta es viu també a altres ciutats del món desenvolupat?

París ho gestiona molt millor. A París no es veuen aquest efectes, clarament. Les dimensions, la monumentalitat, l'urbanisme... fan que tota aquesta quantitat de persones no generin aquestes intensitats tan dures. A Barcelona hi ha el factor del mar i del clima, que està generant aquesta oferta turística de menys qualitat cultural i més d'oci. Espanya té un gran problema: l'alcohol. El preu baratíssim de l'alcohol n'és un dels motius. La gent diu *sol y playa*. No: *Alcohol, sol y playa*, però ningú no ha volgut verbalitzar que som tan interessants com a destinació turística de *low cost* per l'alcohol. Si nosaltres taxéssim molt més l'alcohol, la gent no vindria tant aquí. Aquesta és una. I l'altra és que hi ha molt poca exigència en la qualitat comercial. Hem anat perdent espais estratègics per la cultura local. Si perds l'oferta cultural de petita escala, vas creant un producte molt estandarditzat. La gent se'n va a París a veure exposicions o a Londres a veure teatre, abans que venir a Barcelona. Hem perdut molta capitalitat cultural de qualitat i tenim una quantitat d'apartaments turístics i d'espais per acollir la població sense cap control i tot això fa que

reunim un tipus de turisme molt conflictiu que ens hauríem pogut establir i que altres països se l'han establert.

I el comerç també s'ha uniformitzat molt. Tot són grans centres comercials i no hi ha botigues petites?

No hi va haver, en el seu moment, una política preventiva de l'ús social del comerç. Ningú ha valorat que aquest espai de planta baixa complia més funcions, no només et proveïa. Hem de parlar de la funció social que té el veí i la que té el comerciant, perquè aporten no només impostos, sinó que garanteixen la qualitat de vida. Són les persones l'element que les administracions han de protegir. Ningú ha vist que allò que s'ha de cuidar és un ciutadà que tingui ganes de fer alguna cosa per la comunitat, i tenir un comerç és una acció que repercuteix en l'interès general. Per tant, quan un veí o un botiguer té un problema per llogar, li pugen el preu, o té un problema amb la finca del costat, l'Administració no pot dir que és un problema entre civils i retirar-se; s'hi ha d'implicar. I per això aquells ajuntaments que treballen i tenen espais de mediació són tan importants, perquè és veure que el principal actiu d'una ciutat són les persones que puguin tenir fent feina a favor de l'interès general.

Què és l'arquitectura social?
És posar èmfasi en la idea que allò

que realment construeix l'entorn són els vincles entre les persones. Quan un espai públic no funciona, quan hi ha conflictes al carrer, és perquè l'arquitectura social no funciona, no hem fet prou treball de reconeixement de tots els agents, i, sobretot, no els hem reunit perquè, conjuntament, arribin a acords. La meua feina és no tant construir edificis i espais públics, com refer els vincles entre ells. Fer que la comunitat quedi reforçada per l'experiència de tornar a veure per a què servia això de la cooperació. L'arquitectura social és tornar a dir que

tots els reptes que tenim com a societat en transició, canvi climàtic, futur col·lapse d'un sistema d'hipercreixement... tot aquest context ens hem d'anar habituant a anar-nos ajudant entre nosaltres perquè no tindrem la capacitat econòmica per fer les coses a petició individual. Haurem de tornar i recuperar les nostres administracions com a agents propers. No podem veure l'Administració pública com un lloc de recapte d'impostos i de imposició de coses. Bàsicament l'arquitectura social és una acció de contrapoder: no és tan important el poder com la força que tenim totes juntes. Jo ja vaig fer el jurament hipocràtic que no faria obra nova mai, però a poc a poc m'he anat especialitzant i el que realment construeixo són les bases per a una cultura comunitària de cooperació i empatia amb la qual col·laborar en la transformació de la societat i els

“Hem perdut molta capitalitat cultural de qualitat i tenim una oferta ‘low cost’ d'alcohol”

llocs on es conviu.

Venim d'uns anys amb unes societats molt individualistes i potser es requereix una transició cap a societats més col·laboratives que creïn més comunitat?

I ensenyar a fer-ho, perquè tots els missatges són: tingues el teu cotxe, la teua casa, els teus vestits... i, clar, no és sostenible. El capitalisme, que és el model actual, ha de deixar pas a un nou paradigma en el qual es pugui parlar de decreixement sense entrar en pànic. Ser més cooperativistes ens pot permetre créixer en qualitat de vida, en seguretat, créixer en molts aspectes humans i ambientals, que són els reptes que tenim. Com a espècie hem d'intentar no destruir-nos i no destruir el planeta; tenim dos deures. I per fer aquesta transició hem de deixar de tenir un pensament paranoic i defensiu per tenir més confiança i cooperació; és un canvi radical, però la vida ens porta cap aquí. La ciència avança per prova i error. Doncs la nostra societat s'ha equivocat molt i ara corregirà. Aquesta vegada ho arreglarem entre totes, o no ho arreglarem. Cadascú som la baula d'una cadena de cooperació en el temps per rescatar aquest planeta.

L'objectiu de desenvolupament sostenible número 11 apel·la a fer que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusivament, segurs, resilents i sostenibles. Des de l'arquitectura, com caldria plantejar aquestes ciutats?

En primer lloc, reconnectant-les amb la terra, amb l'entorn. Hem desconectat massa. Hi ha hagut la tendèn-

AL DETALL

Els col·lectius vulnerables humanitzen els carrers i milloren les ciutats

Com es tradueix a pobles i ciutats la mirada femenina de l'arquitectura?

Bàsicament perquè històricament les dones hem tingut un paper que per mi és excepcional i privilegiat, que és el de la proximitat i el de la practicitat. Pel rol que durant molt temps ens ha tocat, hem sumat; tenim una llarga tradició de cooperació. Hem reunit els diferents elements familiars que estaven enfadats. Als diferents germans els hem calmat, en conciliar la feina de l'un i la feina de l'altre, tota la vida hem estat fent xarxa i conciliant. Per tant, jo crec que tenim un bagatge sociològic d'espais de cooperació. I molta capacitat d'escolta. Per mi són les coses claus per resoldre els reptes de disseny urbà que tenim. Per tant, han aparegut moltes dones fent espai urbà, dissenyant passejos, equipaments. També és curiós que, així com els edificis de les seues

institucionals els fan homes, molts dels projectes que es feien des de les administracions d'espai públic o planejament anaven apareixent dones, o dones com jo, fent processos de participació, de mediació. Una generació de dones hem aportat aquests nous enfocaments, aquests nous espais de treball i aquests valors. I vull pensar que en aquest moment bàsicament la mirada de gènere que se li demana a l'urbanisme no és altra que una mirada antijeràrquica, de fer eficiència en els desplaçaments, en l'economia de temps, amb els recursos. La mirada de gènere és una mirada humanista, al final. Però és veritat que ha vingut de reivindicar les necessitats o els greuges que les dones patíem, perquè no era igual moure's per la ciutat a la nit una dona que un home. La dona se sentia més insegura. De la mateixa manera que són les persones grans o les persones amb alguna diversitat

Una de les rutes de participació ciutadana al POUM de Cadaqués el març passat

funcional les que han humanitzat els nostres carrers, els han fet més accessibles... o sigui, la vulnerabilitat millora les ciutats i el disseny urbà si la sabem escoltar. I durant un temps hem estat les dones, les feministes les que ho hem reivindicat,

però ara ja són tots els col·lectius. Afortunadament s'està produint un empoderament dels col·lectius vulnerables; això, és l'urbanisme de gènere: no només de dones, sinó en el sentit feminista, antijeràrquic, i humanista.

cia a fer de les ciutats un espai excessivament artificial i, per tant, hem deixat de reconèixer les antigues rieres, els espais on corre el vent, les orientacions. Hem confiat massa en la indústria de la construcció. Malauradament, hem fet projectes urbans en tot el nostre territori. Ara hem de fer naturalitzacions i ruralitzacions de les ciutats. Hem arrasat aquest equilibri entre les condicions del lloc i nosaltres. Per tant, hem de tornar a desconstruir tot allò que ens vagi en contra.

Per exemple?

Per exemple, no fem cases que no tinguin balconades, que no tinguin espai a l'aire lliure, no fem coses que, com hem vist amb la covid, després et facin sentir en una presó. Fem llocs ventilats, oberts. No podem fer que la gent visqui sense espai vital. No podem fer pisos tan petits, espais que no tinguin un terrat comunitari, no podem privatitzar-ho tot. No podem fer places on només hi hagi formigó. No pot ser que no fem escocells molt més grans per als arbres; que hi hagi tan poc verd; que no hi hagi ocells i no els pugui sentir; o que no hi hagi transport públic que ens permeti no agafar el cotxe. És molt senzill: és posar el cos humà, en la diversitat que sigui, al centre del disseny.

Una de les fites d'ODS número 16 parla de reduir substancialment la corrupció i el suborn en totes les seves formes. Vostè va viure i va patir amenaces per denunciar la corrupció a l'Ajuntament de Barcelona. Què li va aportar aquesta experiència?

Ara també tinc pressions. [L'entrevista es va fer el 7 d'abril. El 21 declarava al judici com a testimoni]. He

hagut de posar una altra denúncia als Mossos. Rebo trucades i quan agafo el telèfon, pengen; jo en dic marcatge. És una experiència molt negativa. Simplement he vist l'altra cara de la moneda d'una gran vocació de servei públic. Si tens una gran concepció de les institucions públiques i creus que fer de regidora d'un districte és treballar per la teva comunitat, amb els ideals que hem anat descrivint, doncs pots imaginar-te quan arribes a tenir aquest paper en un lloc de poder. L'altra cara de la moneda és que tots aquells que no vulguin treballar per l'interès general seran els teus enemics. L'únic que vaig fer és descobrir que quan poses el focus en alguna cosa i la il·lumines, generes també la seva ombra. Vaig entendre que sempre hi haurà el contrari del que jo desitjo, que les nostres societats i administracions sempre estaran envoltades d'aquest espai d'ombra i que l'única manera d'evitar-ho no és que la regidora sigui molt honesta, sinó que la ciutadania tingui més ulls per entrar dins de l'administració. El que estic fent és crear observatoris ciutadans contra la corrupció, observatoris ciutadans de la cultura. Construir, amb administració i ciutadania, espais conjunts per poder fiscalitzar i veure què passa. Com més mirades hi hagi a l'Administració pública i en les qüestions d'interès general, menys temptats de fer coses malament tindran els que volen fer-les. Només amb una major participació i implicació de la comunitat ho podrem solucionar.

I amb la comunitat, aquestes persones que deuen ser bastant poderoses també perdran el seu poder, oi?

Clar, aquest és el tema, el tema és el concepte democràtic. El poder, està

Sessió de creació del Parlament Ciutadà de la Cultura, el maig de 2019

sobrevalorat. Jo tenia poder i no vaig poder fer res, per això vaig dimitir. Podia alertar, i ho vaig fer, però a costa d'anar-me'n. Si li diem a la gent que podrà influir i fer el que vulgui si mana, estem traslladant un missatge polític nefast. El que hem de dir és: podràs transformar a la teva societat si estàs al costat dels altres *comanant* i en obert. Per això vaig treballar en el Parlament Ciutadà com a dispositiu ciutadà per fer reflexions i aportacions i sempre com un parlament complementari al nostre Parlament de Catalunya. Ajuda a fer que el nostre parlament dels electes no es corrompi. No podem només votar, hem de votar i fiscalitzar. El que vaig aprendre amb tot això és que s'havia de crear comunitat. Tot i que he vist després de 13 anys, que tinc la raó com a alertadora contra la corrupció, per a mi aquesta victòria es insufi-

cient. Nomes s'ha jutjat la punta de l'iceberg. La ciutadania hauria pogut trobar molt més!

Quines mesures correctores aplicarà l'Ajuntament per evitar casos com aquest?

Encara no ho sé. Ells diuen que tenen una bústia ètica, uns elements de control, però els tenen internament. Torna a ser un espai opac. Amb la mania de fer que els alertadors ho donem a conèixer en bústies anònimes, volen que ho diguem tot en secret. Amb la transposició de la llei europea de protecció dels alertadors que es va portar al Parlament em van convidar a fer la meua reflexió, i jo vaig dir: no us conformeu només amb la creació de bústies ètiques anònimes; la societat canviarà quan la gent pugui denunciar el que està passant de manera oberta i en públic, sense arriscar la vida en fer-ho.

AL DETALL

Capacitat d'autoorganització

Vostè va viure a Christiania, a Copenhaguen (Dinamarca). Què en va aprendre d'aquella comunitat llibertària?

La primera cosa que vaig descobrir és que la base d'aquell espai era la comunitat i era una comunitat que no era administrativa, sinó que se l'havien de treballar contínuament. Això em va agradar molt. Era una comunitat que no eren veïns perquè ho deia la llei, sinó que a cada barri es feia un treball d'assemblea i s'arribava a unes conclusions que es traslladaven a una assemblea general, eren molt visibles els mecanismes de presa de decisions. Les assemblees que jo veia a Christiania em demostraven que allà tu eres de Christiania perquè t'involucrades en les coses de la societat i del veïnat. En canvi, tu pots ser barcelonina i no fer res per la comunitat. Allà no podies no ser-hi. Això és el que em va agradar més, i l'altra és que no hi ha judici. Era un lloc que acollia persones a qui no els havia anat bé, o persones que tenien algunes dificultats. I allà estaven reconegudes i respectades i veia realitat la meua obsessió de justícia

social. A part, feien bioconstrucció, eren autosuficients energèticament i reciclaven tots els materials; tenien tots els valors de com crec jo que s'ha de fer la construcció. Tant la construcció física com la política coincidien amb els meus ideals.

Per tant, hi ha aspectes que es podrien replicar a altres ciutats i pobles?

Jo crec que anem cap aquí. Les administracions no tindran prou diners per proveir-nos a tots. A poc a poc haurem de recuperar espais d'autoorganització, però que estigui ben connectada amb les administracions. Per això treballa tant l'eix de la confiança. Hi haurà una progressiva especialització i les administracions faran un tipus de coses, menys, però més estratègiques i les comunitats aniran guanyant capacitat d'autoregulació i autoorganització; seran menys clients i més ciutadans, i espero que això generi comunitats més madures i més responsables. Les ciutats han de fer un procés de transició en els seus costums. Som molt consumistes, molt individualistes i, per tant, estem obligats pel canvi

Taller de diagnosi ciutadana al POUM de Cadaqués el març de 2022

que ve a canviar els nostres hàbits: haurem de ser menys consumistes, més solidaris i poder-nos entendre més amb els nostres veïns, perquè els necessitem més; per tant, estarem més a punt d'iniciar la meua utopia, no? La meua aspiració és fer el pont i adaptar també les administracions perquè conjuntament puguem avançar. I, la cirereta: els agents privats, que en alguns casos han sigut només extractius, es facin solidaris i aportin el retorn social. Que entenguin que reportant més al benestar col·lectiu ells es fan més

forts i tota la comunitat es fa més forta. Som a l'inici de la utopia, per fi. Jo ja ho estic vivint: estic fent el procés participatiu del POUM de Cadaqués i està essent espectacular la participació. S'està creant comunitat novament. Sempre és així; quan tu convides de veritat la gent novament a cooperar i a implicar-se en les coses públiques, si aconseguixes que la part administrativa i política jugui net, escolti i respecti el que diu la gent, es torna a crear una espècie d'enamorament amb el que és viure junts.

L'economia verda i circular, eix central de l'Ascensió a Granollers

Responsabilitat i resiliència. Amb aquests dos propòsits, l'Ajuntament de Granollers reformula un dels esdeveniments més consolidats de l'agenda local, la Fira de l'Ascensió. El nou plantejament respon a un compromís de la ciutat amb el planeta, amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i amb l'Agenda Urbana 2030. En definitiva, contribuir des del món local, però amb visió global, a la sostenibilitat.

Fires i Festes de l'Ascensió 2022 fa un canvi de rumb i es converteix en un projecte transversal que implica tota la ciutat i el teixit econòmic, social i cultural en clau de sostenibilitat. Agents públics i privats fan aliança, novament, en la cerca d'un desenvolupament equitatiu i just.

Sense renunciar a la tradició de l'Ascensió, s'ha dissenyat una nova proposta firal orientada a assolir una ciutat sostenible. Pren especial rellevància l'economia verda i circular, que té com a finalitat millorar el benestar de la ciutadania i l'equitat social, reduir els riscos ambientals i procurar per un consum eficient dels recursos.

Cada vegada més, es posa en valor l'economia basada en la proximitat, l'eficiència en l'ús dels recursos,

incrementar el cicle de vida dels productes, el consum responsable i la cultura ambiental. Aquest és l'horitzó de Granollers 2030: una ciutat responsable, sostenible i compromesa.

Ascensió i Fira d'Economia Verda i Circular

Del 24 al 29 de maig, Granollers respirarà Fires i Festes de l'Ascensió, des de la Porxada fins al Parc Firal, fent parada a Roca Umbert. Un recorregut que permetrà recordar els orígens –mantenint les tradicions i la cultura–, assaborir el present i obrir una nova finestra al futur.

El Parc Firal es convertirà en aquest darrer escenari, amb una segmentació d'espais i una selecció d'expositors i activitats, alineades amb els valors de l'economia verda i circular.

Aquest entorn disposarà de quatre espais temàtics, que es complementaran amb activitats, tallers i exposicions:

- **GREEN MARKET:** Un mercat de venda directa de productes elaborats amb materials o processos sostenibles.
- **PAVELLÓ D'ECONOMIA VER-**

El Parc Firal acollirà la Fira d'Economia Verda i Circular

DA I CIRCULAR: Propostes comercials d'energia, residus, habitatge.

• **PAVELLÓ MENJAR BÉ:** Productes de proximitat i ecològics.

• **MOSTRA DE MOBILITAT:** Exposició de vehicles elèctrics, vehicles de

mobilitat personal i transport públic.

La Fira d'Economia Verda i Circular (EVC) es presenta com un projecte firal que aportarà un caràcter innovador, que farà repensar i reflexionar sobre les maneres de produir i de consumir.

ILLUSTRACIÓ
19 de maig

Ivan Boix
Director d'art i artista Disney

ALIMENTACIÓ
Mira't a

David Pallàs
Mestre xocolater i empresari

MODA
Mira-la a

Anna Sáez de Tejada
Professora de IESE i experta en economia circular

NUTRICIÓ
Mira-la a

Ariadna Grau
Empresària i influencer sobre nutrició

SALUT
Mira-la a

Sara Capdevila
Coordinadora de recerca biomèdica

DANSA
Mira-la a

Roser López Espinosa
Ballarina i coreògrafa

ASTROFÍSICA
28 d'abril

Lluís Galbany
Explorador de supernoves

amb G de Granollers

JORNADES DE TALENT LOCAL
octubre 2021 - maig 2022

Totes les sessions comencen a les 19 h

NAU B1 / ROCA UMBERT

Enric Prat de la Ribba, núm. 77
Granollers

Més informació a:

ambGdeGranollers.cat

#ambGdeGranollers

segueix les jornades per

YouTube:

Amb el suport de:

Ajuntament de Granollers

Pia Estratègic Granollers 2030

Jordi Oliver i Solà

Doctor en Ciències Ambientals
CEO d'Inèdit, spin-off del Parc de
Recerca de la UAB

L'economia circular, un pas imprescindible per assolir l'Agenda 2030

El model lineal de producció i consum –conegut popularment com d'usar i llençar– que es va desenvolupar després de la II Guerra Mundial, i accelerar a partir dels anys 70, està basat en l'extracció de matèries primeres i el seu processat en béns de consum que, tard o d'hora, acaben esdevenint residus. En contraposició amb aquest model lineal es proposa l'adopció d'una economia circular que tingui com a objectiu principal preservar durant el major temps possible el valor dels productes, components i materials. Una economia que representa una *nova* manera de concebre les relacions entre els mercats, els clients i els recursos naturals.

Però com de circular és la nostra economia? Segons l'informe Circularity Gap Report 2022 presentat al gener a la trobada anual del Fòrum Econòmic Mundial, l'economia mundial consumeix anualment més de 100 mil milions de tones (100 gigatonnes, Gt) de materials i tan sols un 8,6% té una segona vida després del primer cycle d'ús. És a dir, que l'any 2021 l'economia mundial va ser un 91,4% lineal. Un 91,4% "d'usar i llençar".

Tanmateix, l'alarmant no és només la baixa circularitat dels recursos sinó que en només 50 anys l'ús global de materials gairebé s'ha quadruplicat, superant el ritme de creixement de la població. El 1972, el món va consumir 28,6 gigatonnes (Gt). El 2000, havia augmentat fins a 54,9 Gt i a partir del 2019, es van superar les 100 Gt. A més, entre l'Acord de París (2015) i la COP26 de Glasgow (2021), amb una pandèmia mundial entremig, el consum mundial de recursos ha augmentat un 13%.

Però què és l'economia circular i mitjançant quines estratègies es duu a terme? L'economia circular és un model econòmic orientat a l'assoliment de siste-

L'economia mundial consumeix anualment més de 100 gigatonnes de materials i tan sols un 8,6% té una segona vida

mes de producció i consum més eficients i resilients que preservin els recursos dins d'un cicle continu i n'optimitzin el valor. És a dir, que afecta tota la cadena de valor (productors i consumidors), considera tota mena de recursos (materials, energètics, aigua, emissions, serveis, informació, persones, territori, etc.) i aspira a transformar el model lineal "d'usar i llençar" en una xarxa que aprofiti les oportunitats de negoci derivades del nou paradigma.

La transició de les empreses cap a una economia circular requerirà canvis estructurals a diversos nivells, ja que afecta les estratègies de producte o servei, processos productius, l'estratègia de subministrament, l'estratègia organitzativa, el model de negoci, etc. Aquests són enormes reptes empresarials, però també socials, tecnològics i de gestió pública.

Per assolir els objectius de desenvolupament sostenible en la temàtica de producció i consum responsable serà indispensable que fem viables, i econòmicament preferibles, les estratègies de reparació, reutilització i totes aquelles que contribueixin a prevenir la generació de residus i mantenir els productes i components

dins de l'economia el màxim temps possible, en cicles tancats, complint una funció i generant valor. Cada dia milions de persones prenen decisions sobre matèries primeres, proveïdors, sistemes logístics i de transport, disseny de productes i serveis, envasos o sobre la gestió de residus. I és urgent que aquests milions de decisions individuals que es produeixen cada minut en contextos empresarials, associatius, cooperatius, domèstics o de l'administració pública incorporin els costos i riscos climàtics i ambientals.

AMB HUMOR

FINESTRA

Presidenta Beth Codina

Director editorial Agustí Danés

Coordinació i redacció Lourdes Corominas

Correctora Cristina Anfruns

Fotografies Pixabay i Unsplash

Infografies Eulàlia Rodríguez Tió

Disseny Neus Páez

Publicitat Jordi Roca

Edició i distribució Premsa d'Osona SA, plaça de la Catedral, 2 Vic

www.el9nou.cat